

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok,
valamint a lap szerelmi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Hírmegjelölések csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponta, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre post-
kúldve:

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy óra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyseribeigattásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlér 4 hasábsopetisorsért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Hétfő, február 4.

24. szám.

Manőverek.

II.

Azon a hajón ül Tisza is, és nekünk nem a javaslat kell, hanem a kormány. Igaz ugyan, hogy eddig a javaslatnak voltunk katonái, de hiszen a változatosságot úgy megszokta már fölünk a közönség, hogy szinte jól esik neki. Tudva tudván: hogy nekünk a Tiszát buktatásán kívül semmi elvünk. Ha tudnók, hogy az alkotmány felforgatásával buktathatók meg, és az alkotmány felforgatása rajtunk állna, hát felforgatnánk; ha tudnók hogy a muszka behívása által buktathatók meg, hát behívók a muszkat; s ha gondoljuk hogy a Windischgrätz behívása által buktathatjuk meg, hát behívjuk Windischgrätzet. Tehát jobbra át, és neki!

És megkezdődött a támadás. A prenumeráns urak talán megvoltak lepetve, de mert az emberek egy részének politikai meggyőződését a lapok csinálják, hát az a rész most is azt gondolta hogy így kell annak lenni; a reakzionariusokat megtapsolták. A támadásnak fő motívuma az vala hogy: „Tisza a zsarnok, Tisza a dölyfös, a gőgös, a felfuvalkodott, a pöffeszkedő, a nem is mágnás csak paraszt, az ő paraszti gőgjétől eltelve, meg akarja mutatni az általa titkosan gyűlölt főuraknak, hogy Magyarországon nem a főrendiek az urak, hanem ő, mert van neki egy alázatos mameluk szolga serege, a mely térdet fejet hajtván csak egy akaratot ismer, a Tiszáét. — (Vala pedig ez a szolga sereg (!) a nemzeti képviselőknek, a parlamentnek többsége.) Erre a szolga seregre támaszkodva megakarja tehát mutatni Tisza Kálmán, hogy ő a független (!) főurakat lenézi, megveti, és még csak arra sem tartja érdemeseknek hogy a javaslatot újabb diszkusszió tárgyává tésse, hanem visszaküldi egyenesen mint egy ukázt; a független főrendek érveit, akaratát, ellenszenvét nem veszi még csak figyelembe se, hanem azt kiáltja: Én parancsolom. Tisza Kálmán!”

Ez volt akkor a támadó cikkek legnagyobb érve. Ezzel igyekeztek az ország valamennyi mágnásának gyengéjére hatni: hogy le nézi, megveti őket Tisza Kálmán. Holott Tisza Kálmán a törvényjavaslat újból felterjesztését azon indokból kívánta, mert azt hitte, hogy a vizsgálatsítás egy összeszedelődő klubbal kaszinói opponálásánál nem egyéb, amint hogy akkor nem is volt egyéb; és hogy ezen kaszinói opozíciót a főrendiek hazafiasabb része ellensúlyozni fogja, amint hogy ellensúlyozta volna is, ha azok éppen nem állítják fel a témát, hogy ez nem egyéb a Tisza részéről mint lenézés: és quazi a mágnási becsület megvédésének jelszava gyanánt hordták körül az országban a főuri zászlót, és hívták a reakzióra hajlandók a reakziót.

Nem, és megtörtént a szavazás. A rettenetesen felbőszült konzervativizmus szárnyai alatt az attól elváthatatlan reakció összeszedte minden erejét és minden segítségét; beleképzelte magát az államcsinek időszakába; az uri gőg magához karolta a plebeiszczitumot; s azon hitben, hogy a felzaklatott közvélemény félrevezetése sikerül, a főrendiház, saját magát, a parlament felett álló, s azzal, valamint ennek kormányával rendelkező hatalomnak proklamálta. És ha a kormány élén véletlenül nem egy Tisza Kálmán áll, kinek aczél szilárdságán ez az egész mesterséges hullám hanyás megtörik: hát a magyar nemzetet megtörténik az a gya-

lázat, hogy parlamentje a reakció által kijátszatik, alkotmánya sárba taposatik, s a III. Napoleon által kedvelt plebeiszczit utján a nemzet nyaka a 48 előtti idők elemeinek jármába görnyed.

Csak hogy az ur Isten, ki amint látszik el van határozva, hogy a világ kerekét hátra felé forgatni többé nem enged, s ki annak idejében mindig adott a nemzetnek hol egy Lászlót, hol egy Mátyást, hol egy Szechenyit, Deákot és Kossuthot, és ki nem mindig hagyja a hazát, az ő képviselői gyanánt tekinthető nagy emberek nélkül, hát a reakció tengerének újból felduzzadó pupja elé, hullámtörőnek Tisza Kálmánt állította oda most. És hogy e hullámtörőn az ádáz düh minden tájékozása meg fog törni, bizton számíthat reá a magyar nemzet.

Most ime hogy semmi mással mint reakcióval van dolgunk, mely még a kést is a czél által szentesíthető eszköznek tekinté, és így semminemű eszköztől nem riad vissza: ám méltóztassanak olvasni a reakció sajtóját. Amint hogy az előtt azzal az eszközzel élt, hogy a főrendeket lázítsa Tisza ellen, azt hirdetvén: hogy Tisza csak lenézésből terjeszti vissza a törvényjavaslatot, s így a mágnásoknak önéreztet s ugaltta becsületbeli kötelességük a törvényjavaslat ellen szavazni; most, midőn Tisza belátja, hogy itt a kaszinói opozícióból országos főrendi opozíció állított a törvényjavaslattal szembe, s hogy a főrendiház mai szervezete mellett ezeket leszavaztatni lehetetlen; s így minden további kísérlet idő pazarlás, kiesnyes kötekedés, és a reakció számára újabb alkalmazható s hozzánk beszokó trójai lo lenne; hát mert ő sem a zsokké klubbal, sem a bécsi sógorokkal, sem a „Pesti Napló“ feltaglóított elemeivel nem akar újat huzni, egy cseppet sem érezvén magát megtisztelve az e féle mulatságok által; tehát a javaslatot a napirendről levenni indítványozza: Hát mit szól most ehhez a famozus sajtó?

Sikerülvén ugyanis neki az igazítás fölfelé az által: hogy Tisza a főrendeken, öregein és fiatalain egyaránt erőszakot akar tenni, aminél fogva még a hölgyek is sorompóba állanak; most megfordítja a témát, és hogy lefelé hathasson, tehát ezen állításnak éppen az ellenkezőjét veszi elő. Az az:

„Nézzétek, hogy milyen gyáva ez a Tisza Kálmán! Hát ez az az erélyes ember, az a szilárd legény ki fut a főrendek előtt mint a nyul; s a helyett hogy a javaslatot férfiasan harmadszor is felterjeszté, hátat fordít, s a gyáva megretilásban keres menedéket! Hát ez az az hires ember? Kapitálál, mi? (Hiszen az a nagy dicsőség? Csak egyszer állt szemben független elemekkel, (mit szól ehhez a függetlenségi párt) s első öszszelűközése futás és csatavesztés“ — stb.

Igy ír most az „agrariusok“ sajtója. És hát hogy tetszik ez a politikai magatartás az olvasónak? Ilyen politikai küzdelem van inyére a magyar nemzet fiainak? Na már ha azt tudnánk, kétségbe kellene esnünk a jövő felett, ámdé biztat bennünket a hit, hogy ez az eljárás, az igazi magyarságnak nem helyeslével de megvetésével és utálatával találkozik.

Tetszik-e ama törvényjavaslat az országban avagy nem, arról nincsen szó: hanem csak arról van szó, hogy Tisza bukják; és e czél elérésére nincs a

fégyverekben válogatás! Hanem amennyi düh egy korrumpált reakzionarius sajtóban felhalmozódhatik, az fel van halmozva mind, és freceg a tajték az ország lakosaira, hogy nem vagyunk képesek eléggé törülközni.

Hajdumegye közgyűlése.

Hajdumegye törvényhatósági bizottsága. Debreczenben folyó 1884. február hó 12. napján reggeli 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

Az országos törvényhatóság szerkesztősege megküldi az 1883. évi 45. 46. t. cikkeket.

Belsőügyi miniszteri körrendelet a megyék tiszti karának új alakítása alkalmából.

Belsőügyi miniszteri leirat a f. év elejével elbocsátott két irnok végkielégítése ügyében. A belsőügyi miniszterium f. évi 52. számú leirata Csege községnek a járási beosztás tárgyában mult évi okt. 1-én tartott bizottsági közgyűlés 154. K. gy. szám határozata elleni fellebbezésével.

Belsőügyi miniszteri körrendelet az árva pénzeknek a magyar földhitelintézet zálogleveleiben megengedett elhelyezéséről.

Belsőügyi miniszteri körrendelet a hivatali fizetési előlegek kiszolgáltatása körül kövendő eljárásnak szabályrendeletileg való megállapítása tárgyában.

Közmunka és közlekedési miniszterium mult évi 33616. számú leirata a megerősítés végett felterjesztett megyei közmunka szabályzatra vonatkozólag.

Ugyanezen miniszteriumnak 17253/884. számú leirata az alsó szabolcsi ármentesítő társulathoz belvízszabályozási tervezete tárgyában intézett leirata másolatával.

Ugyanezen miniszteriumnak mult évi 37509. számú leirata az 1882. évben hátralelőben maradt természetbeni közmunka leszoigaltatása tárgyában.

Honvédelmi miniszteri leirat a mozgósítás esetén szükségelt loavatás tárgyában.

Földmívelési, ipar s kereskedelmi miniszteri leirat arról, hogy Ó. cs. kir. apostoli Felsége Dr. Svetenay Miklós Budapestre kinevezett portugali consulnak kinevezési okmányát a működhetési jog legfelsőbb záradékaival legkegyelmesebben ellátni méltóztatott.

A helybeli kir. törvényszék elnökének sürgető megkeresése a h. bősörményi kir. járásbírósnak a volt kerületi székházban újabb elhelyezése tárgyában a megye közönségéhez intézett átiratának elintézése iránt.

Kis-Küküllő megyei gazdasági egyesület megkeresése a romániai határzár feloldása ellen intézett feliratának pártolása iránt. Fejérmegye a hatósága területén alakult népevelési egyetnek miniszterileg megerősítet alapszabályait megküldi.

Győrvarmegye közönségének átirata a marha sónak lehető ösös ároni árulhatása tárgyában a nagymélt. m. kir. pénzügyi valamint a földm. ipar s keresk. miniszteriumhoz intézett feliratainak pártolás végett közlésével.

Temesvári színügy-gyámolóító egyt. alapszabályainak megküldésével ezéjainak támogatását kéri.

Különböző országos törvények és rendeletek alapján teendő intézkedések u. m.:

- Igazoló választmány.
- Bírói választmány.
- Egészségügyi bizottság.
- Népevelési bizottság.
- Statistikai bizottság.
- Jegyző szigorló bizottság.
- Ló-tenyésztési bizottság megalakítása iránt; továbbá:

- Központi árvaszékhez szavazó tagok választása.
- Tiszti ügyészi helyettes választása.
- Árvaszéki elnöki helyettes választása.

4. Közigazgatási bizottságban Fekete Sándornak főjegyzővé lett választása folytán megüresedett helynek betöltése iránt.

A közelebbi általános tisztújítás alkalmából a központi hivataloknak s a b. újvárosi szolgabírói hivatal átadására a 355/883. K. gy. számú határozattal kiküldött bizottságnak jelentése. Ezzel kapcsolatban:

A nádudvari járási szolgabírói hivatal

átadására kiküldött küldöttség által felvett jkv.

Fekete Sándor megyei főjegyző lemondása folytán a debreczeni m. kir. catasteri járási bizottság elnökének megválasztása.

Az igazoló választmány mult évi 237. számú határozattal elrendelt sámsón, v. péres, téglási választó kerületben történt bizottsági-tag választások elbírálására vonatkozó határozatát összes irataival betérjeszti.

Főispán ur ő méltósága mint a bíráló választmány elnöke bemutatja a választmányi összes iratokat a hiányzó választásokra határnap tízész czéljából.

Bódor Imre h. nánási bizottsági tagnak ezen állásáról lemondása s az így üresedésbe jött helynek betöltése iránt intézkedés.

Közigazgatási bizottsági átiratok a mult évi december és folyó évi január havi üléseken meg nem jelent tagokról.

Alispáni jelentés a tavaszi rendes közgyűlés idejének újból leendő megállapítása, illetve a szabályrendelet ide vonatkozó szakaszának módosítása tárgyában.

Ugyanannak jelentése a kéjelgés és koresmákban verekedésre alkalmas eszközökkel való megjelenés eltiltása tárgyában alkotott a belsőügyi miniszterium észrevételei után megfelelőleg módosított szabályrendelettel.

Ugyanannak jelentése az országgyűlési képviselőválasztás jogosítottak névjegyzékének összeállítása, illetve kiigazítására hivatott központi választmány munkálatainak befejezéséről.

Központi árvaszék jelentése a kabai gyámpéztár 1882. évi számadására vonatkozólag.

Ugyanannak kérelme az 1884. évre szükséges pénztári könyvekre 83 f. 48 kr. a tartalék alapból leendő kiutalása tárgyában.

Bősörmény város kérelme a debreczen-nánási helyi érdekű vasút kiépítésére felvett költsön-törlesztési hányadának részben leendő fedeztetése végett a közmunkaváltási öszszegnek átengedése iránt.

Ugyanannak kérelme Kun Márton állatorvosnak hivatalában választáson kívül újabb 6 évre leendő megerősítésére vonatkozólag. Tisztügyész jelentése a Hadház város közönsége és az ottani közbirtokosság között fennforgó vitáskérdések megvizsgálása végett néhai volt alispán elnöklete alatt kiküldött megyei küldöttség kiegészítése tárgyában.

Szolgabírói jelentés a nádudvari képviselő testület mult évi augusztus hó 2-án tartott közgyűlésének a község kipallózására vonatkozó határozatával, s Molnár Endre fellebbezésével.

Uzonyi Péter és Láda János bősörményi városi képviselők fellebbezése a mult évi augusztus hó 27-én tartott városi közgyűlés 1883. számú határozatának megsemmisítése tárgyában.

Varga Bálint megyei székesvári udvar szolga kérvénye segélyben részesítése iránt.

Közmunkaváltás tartozás leiratása iránti kérvénye Bősörmény városának számvévi észrevételekkel együtt.

Dorogh városának hason tárgyú kérvénye.

Vámos-Péres községnek hason tárgyú kérvénye.

U. Kurucó Mihály és társai tetétleni lakosoknak hason tárgyú kérvénye szolgabírói véleményvel.

Gál Lajos nánási lakosnak hasonló kérelme.

Magyei levéltárnoknak hivatalos jelentése Szakács András és társai b. újvárosi lakosok közmunkaváltás leiratása iránt elintézetlen kérelmeivel.

Fehér Sára özv. Erdős Mihályné h. bősörményi lakosnőnek kérvénye a néhai férjére kivetett s most rajta követelt közmunka váltás tartozásoknak leiratása tárgyában.

K. Nagy István h. bősörményi lakos kérelme s a reá kiírott közmunka tartozás elengedése tárgyában.

Manóri Ferenc bősörményi lakosnak hason tárgyú folyamodványa.

Balogh Sándor h. bősörményi lakosnak kérvénye ugyan ilyen ügyben.

Özv. Dobó Sándorné h. bősörményi lakosnő kérvénye a néhai férjére kivetett s most rajta követelt közmunkaváltás tartozások elengedése iránt.

Nagy István h. bősörményi postalegény kérvénye a reá törvénytelenül kivetett közmunka tartozásnak leiratása iránt.

Borsó István h. bősörményi lakosnak hason tárgyu kérelme.
Szólóki Mária öz. Szántha Mihálynének a férje után ő rajta követelt hasonló követelésnek leírása iránti folyamodványa.
Szabó Ferenc bősörményi lakosnak hasonló kérelme.
Bodnár Bálint bősörményi lakosnak folyamodványa ugyan ilyen ügyben.
Szathmári Mihály ugyanottani lakosnak hason tárgyu kérelme.
Fülöp István bősörményi lakosnak szintén közmunka tartozás leírása iránt benyújtott folyamodványa.
Fehér István bősörményi lakos közmunka hátrány leírása iránti kérelme.
Lévai Péter és Nagy Márton volt megyei pandurok hason tárgyu kérelme.
Halász Bálint újvárosi lakosnak ugyan ilyen kérelme.
Bojtor Sándor b. újvárosi lakosnak hasonló kérelme.
Kovács István b. újvárosi lakosnak hasonló tárgyu folyamodványa.
Hason tárgyu kérelme Csohány Károly és társai nádudvari lakosoknak.
Szoboszló város szabályzata a faiskoláról.

Volt alispáni helyettes jelentése Dorog város 1882. évi árvapénztári számadására vonatkozólag.
Megyei számvevő jelentése a H. Hadházi 1881. évi gyámpénztári számadás vizsgálatáról.

A torna-ügy érdekében.

Debreczen, febr. 1.

Erős meggyőződés, hogy az emberi művelődés, amint szellemi tekintetben visszafelé a görögökhöz, és a görög műveltség vezérfonalán kezdte az új keresztény műveltséget, ugy a tornaszatban is azon görög műveltséget veszi mintaképül, mely a testi erő és ügyesség kifejtésére épen olyan sulyt fektetett, mint a szellemi tehetségekre. Ezt mutatja az a körülmény, hogy korunk legműveltebb nemzeteinél az ifjúság nevelésében épen úgy, mint a férfi erő fenntartásában a tornaszat mindig nagyobb tért foglalt el, mindig fontosabbá válik, és kevés idő múlva nemcsak nevelési, hanem nemzeti egészségügyi kérdéssé nővi ki magát. Hazánkban még csak legkezdett állunk annak, hogy a közvélemény a tornaszatot egész fontosságában méltányolni tudja, arról pedig, hogy az egész nemzet intelligenciájára milyen átalakító befolyással van a torna, fogalmunk alig van. A kérdés első sorban az ifjúságot és társadalmunk azon osztályait illeti, melyek szellemi munkával foglalkoznak. Mert ezek vannak leginkább kitéve a tornaszat hiányából származó elmaradásnak és veszedelemnek. Ezekre nézve a tornaszat valószínűsége életkérdést képez.

És valyon hogy áll jelenleg a tornaügy városunkban?

Ha szélesebb értelmében vesszük a tornaszat határait, ide tartoznak mindazon mozgási gyakorlatok, melyek a testet vagy annak egyes részeit erősítik, edzik és ügyesítik, e gyakorlatól elkezdve a labdázás, kuglizás és a testi erőt fejtő egyéb já-

tékok, a vivás, egész a rendszeres tornaszatig. Aránylag legjobban el van terjedve városunkban a kuglizás; több társas és magán összejöveteli helyek vannak különösen nyáron, a melyekben a tornának ezen nemét előszeretettel üzik; még az sem képezne nagyobb bajt, hogy a mi kuglizó helyeinken a szórakozási és mulatozási elem nagyobb mértékben van képviselve, mint talán kívánatos volna. De a többi tornafajok alig vannak mivelve. A labdázást hagyjuk a kis gyermekeknek, a croquet-et és tekejáték más nemeit alig ismerjük, pedig mindenik ugyan csak felférne ifjaink és leányainknak az aszfalton való kószálás helyett. A vivási gyakorlatok nagy ritkán és nem a szükséges kitalással üzetnek. Pedig a vivásban való gyakorlat nemcsak mint torna, hanem mint társadalmi ügyesség is óhajtható, és a műveltségnek, ha nem is szükséges, de igen egészséges kiegészítője; sőt — bármily paradoxnak látszik is első tekintetre az állítás — az egyetlen veszedelmet, melynek okozásával némelyek valószínűleg, a párbajozást korlátozza és normalisabb lefolyásra vezeti. A rendszeres tornázást a főiskolai tornaars-nokban csak a tanuló ifjúság üzi. A nem tanuló ifjúság, a 20-tól 30 évesek nemzedéke legnagyobb részt tornázás nélkül él.

Pedig a főiskolai tornateremben, a tornaegylet helyiségében volna rá alkalom, ha egyes társaságok összeállva magukat gyakorolni akarnák. — Egy szóval a tornaügy városunkban meglehetősen pang, és némi érdekeltység a közönség részéről leginkább csak a nyári torna-majális alkalmával mutatkozik.

A tornaügy iránti tevékeny érdekelttség felkeltésére a tornaegylet válaszmánya legközelebbi ülésében fontos határozatokat hozott.

Elhatározta ujonnan felhívni a közönség figyelmét a tornaügy fontosságára, és a városi tornaegyleti tagoknak — ha úgy tesz — egészen külön órákat is becsatolni rendelkezésükre az estvél vagy reggeli órákban, a mikor teljesen zavartalanul, a tanuló ifjúság által sem háborítva gyakorolhatnák magukat az egészséget épen úgy, mint az ügyességet fejlesztő tornaszatban.

Elhatározta továbbá, hogy ha kellő számú vállalkozók akadnak, a tornaegyleti tagok számára vivási tanfolyamot nyit és alkalmas vivómesterről gondoskodik. Ha elég számú társaság lenne együtt — természetesen ki lévén zárva a tanulást gátló nagy szám — egy 5-6 hónapos vivási tanfolyam egy-egy személyre körülbelül 15 forintba esnék, és február végén vagy március elején már megkezdhető lenne; gondoskodván a választmány arról is, hogy a szükséges szereket együttesen és a lehető legjutányosabban hozzátartnának meg.

A tornaegylet válaszmánya a mivelv városi közönség érdekében és a magyar tornaegylet városunkban nagyobb virágzásra juttatását óhajtván tette ezen intézkedéseket,

leírásra, melybe a hadseregek minden fegyver neme tartalékok és a népfelkelés is megengedhetlenül állottak ki a legkeményebb kartáscsüztet anélkül, hogy a felállított tümegek ezuttal Verescegin borzasztó csatáképeinek mintául szolgálhattak volna; pedig úgy láttam, hogy rendes tudósítójá sokat foglalkozott a táborok körében s még is tudósítása, ezuttal nem méltó az esemény ragyogó pompájához.

Ezelőtt harminczöt évvel — mondaná Jókai — más szél lengte az akkori Kisded Bik a tornyán csikorgott rézkaszt, de merte volna akkor megpróbálni a garnizon, hogy bált rendezzen, bizony még töltött ágyuval nem fogott volna vendéget, de most alighogy kibocsátott a főhadi szállásról a dualisztikus nyelven szerkesztett ultimátum, minden családnál elkezdődött a harcra készülődés. Hiszen minden időben lelkesített bennünket — (azért meg ne haragudjanak nő társaim) — az uniformis, — de ma már melegebb érzelmek kötnék a hadsereghez, ha mindjárt más nyelven is sugják fiúlkánk a szívált diktált kommandót; (baj, hogy az a házassági törvény olyan méreg drága.)

Nem esoda tehát ha a papák sok helyt elakarták tagadni a meghívót, ne hogy a legújabb hadi esemény hadisarczal végződ-jék; de azért a papák meg a férjek ostrom-zár alá vétele még sem maradt el, s a békitő-parlamentar Zádor, Becke, Nagy Amália vagy plane az Okolicsányiak (bécsi firma) divattárából került ki. Sok sziv hevesebb dobbanással gondolt a gazdasz meg a jogász bábra is, de a Mars fiak által rendezett bábra mi türes tagadás, mint valami fontos harci eseményre úgy készülnek.

Már a nögyeleti közvacsorán a bájos korcsmárosnék édes kezéből itatott savanyu

és felkeri a t. közönség közül azokat kik az ügy iránt érdeklődnek, és az alkalmat meg-ragadni óhajtják, hogy szándékukat akár a rendszeres tornázásra, akár a vivási gyakorlatokra nézve, a tornaegylet művezetőjénél Örvényi Vilmos úrnál vagy az egyet elnö-kénél Domokos Kálmán gazd. int. igazgató úrnál február hó 20-ik napjáig bejelenteni sziveskedjenek.

A tornaegylet válaszmányának megbízásából

G. K.

Napi hírek.

— A debr. felolvasókör ügye. Azon küldöttés, melyet a felolvasókör lét-rehozása ügyében tartott nagy értekezlet az alapszabályok kidolgozásával megbízott, munkálataiban már annyira előhaladt, hogy az alapszabályi tervezete a jövő vasárnapra is-mét egybehívandó értekezletnek egészen el-készülve betervezhető. Az aláírások még folyvást serényen folynak, és felette kívána-tos volna, hogy az aláírt tagok a jövő ér-tekezletre minél számosabban megjelenjenek; és a nagy fontosságú ügynek azon barátai is szivesen fognának láttatni az értekezleten, kik netalán addig még be nem iratkoznak. Az általános nagy érdeklődés, melylyel ezen eszme városunk intelligens körében minde-nütt találkozik, minden kételyt kizár annak teljes és eredménydus sikere felett.

— Tisza Kálmán nagykállói háztu-lajdonos. Degenfeld Imre gróf nagykállói háza (melyben dr. Bleuer Miklós, a tanügy ezen kitünő barátja 30 év után lakik) a miniszterelnöknek jutott osztályrészül.

— Köszönet nyilvánítás. Fogadják hálás köszönetünket mindazon szeretett ro-konok, igen tisztelt jóbarátok, szomszédok és ismerősök, kik kedves fiunknak Gábornak temetésén megjelenve, mélyfájdalmunkat rész-vétőkkel szivesek voltak némileg enyhíteni. A gyászoló szülők: Fábrián Károly és neje Illyés Eszter.

— Bucsú levél. Ma vett bucsut hiva-talától, környezetétől és jó barátaitól Stei-n-m-sz Ferencz kir. adófelügyelő, kinek eltá-vozását velünk együtt bizonynyal minden ismerőse mélyen sajnálja. A távozó a követ-kező bucsú levelet küldte be hozzánk: A midőn negyven évet haladó állami szolgálat után saját kérelmemre a nyugdíjazott állami tisztviselő soraiba lépek s vezetésem alatt állott sz. kir. Debreczen város és Hajdu me-gyei adófelügyelő intézmény vezetését, a mai nappal utódom kezébe adtam át önkéntele-nül vissza tekintek azon hosszú s mondha-tom gonderthes pályára, a melyet a gondvil-selés, kedvezően életemnek, megfutnom en-gedett, e visszatérteknél jól esik lelkeimnek azon átértett tudat, hogy helyemet úgy is mint tisztviselő és ugys mint ember meg-álottam, előbbi igazolva pályám becsületes megfutása, utóbbi pedig azon élénken érzett fájdalom, a melyet az általam elhagyandó körtől megválás felett érezek; — hosszú gonderthes pályám utolsó időszakát az által-am képviselt intézményeknél egybekötöttésben állott hatóságok, hivatalok és szek tagjainak szives jó akarata, elismerése és becsülésének megleltő fényében élvén lehetetlen, hogy hálám s öszinte köszönetemet ne nyilvánít-sam, mert, hogy ez így történt azt csakis a velem összekötöttésben állott hatóságok, hivatalok illetve az ezeket személyesítő hi-vatalnok urak jó akaratainak, törvényiszte-letének ügybuzgóságának s igénytelen szemé-

pezső szüresülésekor hallottam rebesgetni, hogy a „tiszték“ sem maradnak el a bálren-dezéstől, én tehát illetékesnek érezvén magamat, meghívóra nem is gondoltam, de titkon háborut indítottam toletjeim ellen s nagyon jól tettem mert a tánczestély melyre később kapott Einladungom szolt a legfényesebb bállá nőtte ki magát.

A pálmák és fikusokkal még disze-sebb tett fényes terem, már kilencz óraker-tünderi pompában ragyogott; mintegy valódi csatahaj felhangzott a kocsik dübörgése s a már megkezdődött roham sorai közé újabb erősítések érkeztek, a huszárság kezdte meg a harcot bele keringözve az eredményt biz-tosítandó a többi fegyvereket is. A vezér-kari intézkedések a legkatonasabb preczióval hajtottak végre, ez egy csatában lévén megengedve, hogy a feleségek, mint a hajdani régi világban, férjeik oldalánál harcolhassanak; s ezek is segédkeztek a fényes harci diadalban.

A megkezdett harcba belevegyült csak-hamar a civilizált sereg is s a legnagyobb egyetértéssel csatázott az uniformis meg a frak, hogy mulatásunkba egymást felülmul-ják a páholyok soraiban a csata lefolyására döntő hatással bíró tartalék sereg egy része pompázott a katolikus elerus helybeli fejé-vel, ki a közszereket diccsugarai közt mint-egy áldólag tekintett a táborozó — azaz a tánczó seregére — s mosolyogva mondá bájos szomszédjának — ki városunk legszebb és legimpozánsabb grófnéja — hogy a csatában is — „non possumus.“

A fő helyen, a platánok lombja alatt a régi harci fáradalmak kipihenő mamák és garde-damok gyönyörködtek életök tovább folytatásának örömeiben, helyet adva az idő-nként beálló fegyverszünet alatt a harcoló csapatnak, hogy aztán az indulót fuvó harci-

lyem iránt érzett kegyes hajlandóságának köszönhetem, ugyan ezért tisztelettel kérem a tekintetes czimet fogadja tölem mint távo-zótól úgysaját mint minden egyes tagja ne-vében élénken érzett hálám és mélyköszone-tem kifejezését mindazon sok jóért, a mivel irányomban lenni méltóztattak. A tekintetes czim tagjaira és jövő munkásságára a gond-viselés áldását kérve esedezem, hogy meg-becsülhetetlen jóindulatokban jó vőre, is meg-tartani méltóztassanak, a mit én irántam tanu-sított kegyességök emlékét jövőmre kiható vigaszként ez életen át őrizni fogom. Deb-reczen 1884 évi február hó 4. k. szolgája Steinmussz Ferenc kir. adófelügyelő.

A kölesönössegélyző egyet szomba-ton s tegnap délelőtt kezdte meg működését. Az eredmény tulhaladta a várakozást. A legkülönbözőbb osztályu s rétegű közönség találkozott a Kereskedelmi s Iparbank — ezen ezebből átengedett helyiségében össze, hogy megtakarított összegeiket elhe-lyezzék. Az első nap bevételé az 1200 frtot tulhaladta, pedig az aláírtak jó fele része még nem fizetett be. A begyűlt pénz, addig-ra, míg az kölesönkünt elhelyezhető lesz, már ma az egyik helybeli pénzüntözethe gyű-möleszőleg elhelyeztetett. Azok, kik az első befizetési naptól elmaradtak, vagy ujon-nan belépő tagok — ha nem is irtak még alá, jövő szombat azaz f. hó 9-én dél után 2-5-ig s vasárnap d. e. 8-12-ig befizetése-iket minden büntetési krajczár nélkülül befizethetik, természetesen, hogy az első heti befizetést pótolniok kell. Uj ta-gok csakis február hó végeig vétetnek fel. Újlag felhívjuk különösen az iparos és gazda osztályt valamint kereskedőinket is, hogy ezen mindenesetre üdvös intézményt karol-ják fel, használják fel az alkalmat, a midőn a takarításra ily könnyű alkalom nyílik, csak saját érdekeiket fogják vele előmozdítani. Kölesönügyekben minden szerdán és pénte-ken 3-4-ig a „Kereskedelmi s Iparbank“ igazgatói helyiségében érkekezhetni.

— Felolvasás. Szépszámu, nőkből és férfiakból álló közönség gyűlt össze tegnap délután a városház nagy tanácssteremben, hol főiskolánk jeles hittanára Csiky Lajos ur tartott népszerű felolvasást a Vasárnap megünnepeléséről, különös tekintettel lévén a a skótok és angolok feletti szigoruan megülni szokott vasárnapjára, melynek ősmertetésé-nél saját hosszas tapasztalataira hivatko-zott, továbbá azon tagadhatatlan egészség-ügyi előnyökre, melyeket a vasárnap nyu-galom a hat napi szakadatlan munka után nyújt, a mint ezt elősmert tekintélyek és a statistika is bizonyítják. Az igen vonzóan dolgozott s egy pár tréfás megjegyzéssel is fűszerezett felolvasás rövid tartalmát a kö-vetkezőkben foglaljuk össze: A vasárnapot, melyet a keresztény világ nem csupán a nyugalomért ünnepel, hanem különösen a megváltó föltámadásának emlékére is szen-teli, ezt a vasárnapot, mely jó barát a hat napi folytonos munkában elfáradottra nézve, mely tágas, magas temploma az urnak, s enyhe, zöldelő sziget a világ zajában, egy-kor a debreczeni közönség is a legszigorub-ban megtartotta, és a tanács is gondosabban örködött megszentelése fölött. Ma már azon-ban épen vasárnap reggelen legélénkebb a piaci élet; a városháza előtt több ember gyűl össze, mint a szomszédban levő két templomban. Mennyivel máskép van ez Sko-tiában, hol már szombaton kezdetét veszi a vasárnap nyugalom, a mikor mindenféle munka szünetel. A gyárokból kialszik a ka-zánok tüze, a teher vonatok nem közleked-nek, a személyvonatok is ritkábban indulnak,

kürt után figyelő állásukat újra elfoglalhas-sák. Oh ha e platánok elleshették volna a gondolatokat, hány hymen hír kerülne napvi-lágra . . .

Az ezeregy éjszakának egy kiszakított lapja volt és fényes mulatság.
De végre hallik a harci kürt Kör-n-a i örnagy a működő hadsereg fővezére a tábornoknéval karján intézkedik, a vezérkar mozgásba hozza a csapatokat, mi sietünk harcossaink oldalához, a mamák meg a figye-lők kombinálnak s páholyok elhalgatnak a platánok fölött pihenőt tart a susogás . . . Kezdődik a c o t i l l o n, az olipusi játékok minden figuráját keresztül tánczoltuk, Nagy Sándor, vagy Julius Caesar, avagy Molke nem vezethette jobban hadseregét, mint a hogy dirigáltak bennünket a Marsiak s m i g a z a n e n g e d e l m e s k e d t ü n k m e g - h a j o l v a k a t o n a i s u b o r d i n a t i ó n a k . A harcza részt nem vevő tábornok és a két huszár ezredes, meg a főispán s a harczból már ki-fáradt nép felkelők gyönyörködve szemlélték a leggyönyörűbb csatát, a mi valaha lefolyt.

Cotillon után kissé megritkult a csatá-zók sora, de a csata színhely csak reggel hét óraker pirkadó nap sugarainál ha-gyatott véglegesen el.

S a figyelmes rendezők, a jó tánczosok, az előzékeny házi gazda újra föltitk a ka-tonai szigor és kellehetetlenség marconasá-git, hogy nem kímélve időt és fáradságot, az igazi harcz hevében is oly győztesek legye-nek mint e harcshelyen voltak.

Mi pedig köszönjük meg a helyben ál-lomászó cs. kir. hadsereg és a m. kir. hon-véség tisztikarának e felejthetetlen mulatsá-got. A viszontlátásig!

Rea.

a boltok min is elesendes-ban is vas-szolgálati id-hát egészen-élénkebbek a 150 templ-pedig vidám-nösen kiránd-meg a Vasár-Amerikában-jótekonny hat-sére, melyet-zolnak. Az a-sága, de any-sárnap, lelki-datlan munk-hangolja ke-uj erőt küle-egészségü-tést melyek-tone és ezen-tekintélyére-megülése n-nak, melyek-litünk fel-kal keresztül-nal készen r-megtenni a-csak 6-6 na-sebb erőben-mint a kik e-folytatták az-is oly jótél-sárnap meg-igazságát s-Mindezen ok-sárnap meg-szetesen a m-a külföldi pé-dekes felolva-jenezte a há-vár több ily-— Kre-Pozsonyba u-ket az ottan-— Gyá-jelentjük fo-nagyanyám-nénénknék öz-Décsi Borbél-évi február-60-ik, özvegy-szenvedés ut-tént gyászos-tetemei f. év-a helybeli re-szertartás ut-fognak örök-végtségessé-nait s a mély-szivvel meg-3-án. Kovác-Sándor, D. I-Jakab, Oláh-Imre, Oláh M-— Rón-kitünő komik-s ápr. 16-tól-— Ditr-játéka minde-előtt fog lef-keztetni abb-a közönség-Már a mai n-zés történt. Ditróiné assz-senki jobban-szoros érte-egy vidéki s-feltűnni. D i-alakjaihoz k-koznak a H-már sok hely-— Kis-ügyi kisérle-urnál a Szep-leányt rajta-ház rendszer-a leány kén-A család me-a szolgabíró-siránkozva a-magát s dac-haza akar m-radjon meg mert otthon aztán nagy-gát mérgezu-— Még-mult hét fol-relt egymás-előtt. Alperé-fel hogy fel-az ő protekt-rült a boszo-fékezni, sőt védelemnek e-mégis csak-— Csá-Az itteni m.-tapasztalatr-osztályban-N o v á k Fe-utánzága á-t az okmány-átmas papok-forintot felve-tette markát-nevét átvev-ván, mint a-dekezett, ho-n-vét írta al-

a boltok mind zárva vannak, az iskolák zaja is elesedül, sőt még a postai hivatalokban is vasárnap csak reggeli 9 óráig van szolgálati idő, a hétköznapi foglalkozás tehát egészen félbe szakad, szakad, de annál élénkebbek a templomok. Edinburgnak mind a 150 templomába jut közönség. A délutánt pedig vidám, ártatlan szórakozással, különösen kirándulásokkal töltik el. Így ünneplik meg a Vasárnapot, Skótiában, Angliában és Amerikában is mindenütt. És ennek óriási jótékony hatása van a nemzeti erő fejlődésére, melyet kézzelfogható tapasztalatok igazolnak. Az angol nemzetet nemcsak vallásossága, de anyagi érdekek is ösztönzik a vasárnap lelkiismeretes megüldésére. A szakadatlan munka kimeríti az ember erejét, lehangolja kedélyét; míg az időnkénti pihenés új erőt kölcsönöz a munkásnak. Különösen egészségügyi szempontok érdemelnek említést mellette egy Vilson Palmerson Gladstone és ezenkívül számos orvosi kapacitások tekintélyére hivatkozhatunk. A vasárnap megüldése mellett eklitans példák is szólnak, melyek között e helyen csak egyet említnék föl. Midőn még az Egyesült-Államokat keresztül szelő roppant Pacific vasútvonal készen nem volt, szekereken szokták volt megtenni a hosszú utat és a kik hetenkint csak 6-6 napot utaztak, hamarabb és frissebb erőben érkeztek meg Sán-Franciskóba, mint a kik egész heteken át szakadatlanul folytatták az utazást. De az erkölcsiségre is oly jótékony befolyást gyakorolt a vasárnap megüldése, — mely állításnak igazságát statisztikai adatok bizonyítják. Mindezen okok ékezősúlyban ajánlják a vasárnap megszentelését hazánkban is, természetesen a mi viszonyainkhoz alkalmazkodva a külföldi példák majmolása nélkül. Az érdekes felolvasást élénken megtapsolta és éljenezte a hálás közönség, mely kíváncsian vár több ily élvezetes felolvasást is.

Krecsányi Ignác szinigazgató ma Pozsonyba utazott, hogy az előintézkedéseket az ottani magyar szinidényhez megtegye.

Gyászjelentés. Mely fájdalommal jelentjük forrón szeretett édes anyának, nagyanyának, napamnak, testvéremnek, nagynénünknek öv. KOVÁCS MIKLÓS-né, szül.: Décsi Borbély Zsuzsanna asszonynak folyó évi február hó 3-án d. e. 8 órakor, életének 60-ik, özvegységének 5-dik évében négy havi szenvedés után végegyengülés folytán történt gyászos halálát. A meghaldogultnak hült tetemei f. évi február hó 5-én d. u. 2 órakor a helybeli ref. templomban tartandó gyászszertartás után, a h-szoboszlói ref. sírkertbe fognak öröknyugalomra helyeztetni. Mely végtisztesség tételre a boldogultnak rokonait s a melyen tisztelt közönséget bánatos szívvel meghívjuk. H-Szoboszló 1884. febr. 3-án. Kovács Gyula, Vadon Zoltán, Vadon Sándor, D. Borbély Julianna, és férje Oláh Jakab, Oláh Kornélia és férje Trocsányi Imre, Oláh Miklós és neje Kürti Róza.

Rónaszéki Gusztáv szintársulatunk kitűnő komikus a népszínházhoz szerződött, s ápr. 16-tól rendes tagja leszannak.

Ditróiné asszony holnap juttalom-játéka minden kétségen kívül zsufozt ház előtt fog folyni, legalább azt lehet következtetni abból a nagy érdeklődésből a mit a közönség a holnap előadás iránt tanúsít. Már a mai nap folyamán is számos előjegyzés történt. Az érdeklődést, és a méltánylást Ditróiné asszonynálsoha a debr. szinpadon még senki jobban meg nem érdemelte. Ő a szó szoros értelmében művésznő, a milyen egy vidéki szinpadon csak ritkán szokott feltűnni. Ditróiné asszony eddigi pompás alakjaihoz méltó alakítást fog producerálni kolnap a Hamupipőkében, melylyel már sok helyen elragadta a közönséget.

Egy 13 éves leánya öngyilkossági kísérlete. A napokban egy székelyhídi úrnál a Szepességről hozott 13 éves kis leányt rajta kapta a ház asszonya, midőn a ház rendszerint legjobban eldugott részében a leány kényes gyufák fejeit hántotta le. A család megijedt s jelentést tett az esetről a szolgabíróságnál, hol a kis leány erősen siránkozva azt vallá, hogy ő idegennek érzi magát s daczára hogy irt anyjának, mikép haza akar menni, anyja azt válaszolta, maradjon meg a helyén s viselje jól magát, mert otthon csak nyomor vár rá: — azért aztán nagyon elkeseredett s megakarta magát mérgezni.

Még mindig boszorkányság. A múlt hét folyamában 2 diószegi asszony perelt egymással a székelyhídi kir. bíróság előtt. Alperesnő a kereset ellenében azt hozta fel, hogy felperest boszorkányok gyötörték s az ő protektója s közbenjárása folytán sikerült a boszorkányok alkalmatlankodását megfékezni, sőt teljesen megszüntetni. Hát biz ez védelemnek elég eredeti, de a bíróság azért mégis csak elverte rajta a port.

Csalás. Nagy-Kállából írják nekünk: Az itteni m. kir. járásbíróság azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy a telekkönyvi osztályban Jánthó Lajos járásbíró és Novák Ferencz főtelekkönyvvezető nevének utazása által család követtett el, s hogy az okmány-utazónak megbízottja a reformatus papok özvegyei nyugdíjalapjából 100 forintot felvett s most 600 forint viszkettette márkát, de elszólta magát, mert költött nevet eltévesztette, más keresztnevet mondván, mint a minő írásban volt; de azzal védekezett, hogy atyja neve helyett a magánvét irta alá, mert hiszen az atyja nagyon

örög s a birtoknak ő lesz törvényes örököse. A semmi rosszat sem sejtő pap azzal a megjegyzéssel utasította vissza, hogy menjen haza s hozzon igazolványt. A jó madár mai napig sem jelentkezett s így a rosszat sejtő pap azon kérdéssel fordult a járásbírósághoz: vajjon nincs-e hiba a kréta körül s csaknamar kiderült, hogy baj van, még pedig nagy, mert csak a már megjettt ernyedetlenül folyó vizsgálat deríti ki, hogy hanyadán van a dolog. Attól tartunk, hogy a hamisító több rendbeli csalást követett el. Levelem befejezésekor hallám, hogy az illető magát Nyiregyháza, a törvényszék jól ismert elnökénél Kornissnál. Néhány nap múlva körülmenésen.

A berettyó-újfalui önkéntes tűoltó-egylet saját pénztára javára 1884 évi febr. 16-án, a városház nagytermében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Személy-jegy 1 rtt, család-jegy 1 rtt. 50 kr. Felülvezetők közönséggel fogadtatnak s hirliplag nyugtaztatnak.

Debreczen város részéről, ma egy küldöttség utazott Sámsonba, hogy óvást emeljen a Berettyó szabályozási társulat azon törekvése ellen miszerint ezen határt is, hol pedig a városnak is nagy birtoka van, bevonja az ártér keretébe s így fizetésre kötelezze. A küldöttség tagjai voltak Debreczen város részéről Csáky Gergely tanácsnok, Berényi Gábor mérnök ésEMBER István városi tisztviselői ügyész, Hajdumegyé részéről Fekete Sándor főjegyző, Ferenczi Elek szolgabíró; végre Szatmármegye részéről: Újfalussy Sándor alispán, mint kormánybiztos és Kende mérnök.

Előbb lakadalom azután esküvő. A „Hajdu-Böszörményi Hirnaplón” olvassuk a következő érdekes történetet: Feltűnő esetek történnék mostanában városunkban és az ilyenekre csaknem mindig a házassulás — szolgáltató okot. A múlt hét egyik napjára. — úgy gondolom szerdára, — egy jó módú földműves családhoz igen szép és előkelő vendég sereg hivatott meg a „hitnek meghallására” és „egy kis vacsorára” mint ezt a tisztában pontosan eljáró vőfély minden meghívott vendég házánál emondta. — Be is gyűlt a nászserg, el is mentek a menyasszonyért, s meg farsangolván őt: szép menemben haza hozták. — Kezdődött a mulatság s folyt vig kedvel egész kivilágos kivraddig. A vendégek már hazafelé akartak menni, azonban az ügyes vőfély minden vendég ruháját egy eltette, hogy senki a magát meg nem találván: kénytelen volt a különben igen kedélyes mulatozást tovább folytatni. S midőn többek kérdezték ezen körülmény okát, azt felelte vőfély uram, hogy való ugyan, miszerint most lakadalom van, de ezután jön a „hitnek meghallása.” A jó hangulatban levő társaság megadván magát a sorsnak folytatta a vigalmat, míg az egyház szolgálja délelőtti 10 óra tájban násznagy urammal meg nem érkezett. — Midőn az egyházi szertartás vége ment násznagy urammal feltűnően, hogy vendégei csak nem mindnyájan itt vannak, kérdezte ennek okát, mire egyik kedélyes polgártársunk felelte: hiszen minket a „hitnek meghallására” hívtak, hát azt csak megkellett várnunk. Ezen különös eset oka egyébiránt megvolt, és az volt, hogy az esketési engedély az alispáni hivatalból csak a lakadalom estéjén, későn érkezett meg, midőn már esketni nem lehetett. Így történt előbb a lakadalom azután az esküvő.

Vonat elé fekként. Papp Sándor ér-körtvélyesi jó módú gazdaember múlt hó 29-én este 6 órakor a körtvélyesi indulóház közvetlen közelében, midőn a vonat érkezését hallá — a sínre feküdt. A rajta keresztül haladó vonat teljesen özseronosolta elannyira, hogy darabokban szedték föl a sínkről hulláját. Mondják, hogy feleségével való rossz viszonya untatta meg vele az életet.

Beesületsértés és veszélyes fenyegetésért a helybeli járásbíró Erdei Jánost 14 napi fogsápra és 30 rtt bírságra ítélte. Az elítélt fellebbezett.

Ufalussy Sándor a Kék Kálló és mellékvizeinek szabályozására kiküldött kormánybiztos megérkezett városunkba, hogy itt a belvizek szabályozása tárgyában is megtartsa a tárgyalást. A berettyó szabályozási társulat ugyan is azt akarná, hogy a szabályozási költségek viseléséhez mind azon debreczeni birtokosok is hozzájáruljanak, kiknek birtokán olyan vizek folynak keresztül melyek a Kék Kállóba s így közvetve a Berettyóba ömlenek. Ez különben szerény nézetünk szerint nem volna igazság, mert aztézi, vagy is visszabiztosítási költségekkel csak azok terhelhetők kiknek a visszabiztosításból hasznuk van. Már pedig, hogy a debreczeni határnak a Berettyó szabályozásából sem közvetett sem közvetlen haszna nincs, az egyszerű bizonyos.

Mattoni Gieszhüblé savanyuvize, mely a gége, gyomor, ugyszintén a hólyag balyainál kitűnő gyógyhatásának bizonyult, egyuttal mint asztali ital is legalkalmasabb folytonos használatra. A Gieszhüblé mindenemü szervi anyagoktól menten szolgáltatja a testnek a legkellemetesebb és legalkalmasabb módon a legtisztább szénsavat, és még akkor sem bir azon kellemetlen mellékzettel, mely általában a földes és vastartalmu savanyuvizekben észlelhető, midőn hosszabb időn áll nyitott palackokban.

Biztosítás eső ellen. A biztosítási ügy sehol a világon nincs annyira kifejlődve,

mint Amerikában, a hol tudvalevőleg majdnem mindent és minden ellen lehet biztosítani. Legújabbban New-Yorkban (Uj-Ydrsdp állam) egy társaság alakult mely az eső és vihar ellen is biztosít. Ha például vulkánvasárnap délután jó üzletet akar csinálni, a mihez jó idő szükséges, egy dollárral biztosít. Ha a kitűzött vasárnap esik, habar csak nehány ecepp is, úgy a tarseaag 10 dollart fizet neki. E biztosítási módból főkép keresmárosok és vendéglősök huzhatnak hasznót. Így ha egyik másik a szadndban valamit mulatotszgot rendez s abbol nagyvodd hasznót remél, eső beálltávan szenved.

A nagy-kálló batyubál referensét azzal busították, hogy a szépek névsorát ábéczés rendben kellett volna közölnie, s ő ezen ujdonságban kinyilatkoztatta, hogy jövőre úgy lesz. A batyubálról — pótlólag — megjegyzi, hogy az egy kis deficzittel végződött (egy-egy rendezőre 2 rtt s néhány hatos jutván). A felülvezetések (nehány értelmében) a „Nőegyesület” pénztárát gyarapítják és pedig még azon esetben is, ha a dolog oda lyukad ki, hogy a t. rendezőség Lucanus helyett — bukamusz! A jövődelem vagy 60 rtt. No de a 25-ike körül megtartandó „Tombola” több hasznót hajthat, ha a t. rendezőség a lapokban is csinál neki (ideje korán!) egy kis reklámot. A czél szent s így csak rajta!

Nagy-Kálló és Oros közt farkasnyomokra bukkantak s másnap nyolcz vadász nyomozta az ordast s a nyolcz ember négy nyulat lött. Este Oroson Kállay Jenő barátságos házában feeerunt magnum áldomás.

Egy könyv — Rákóczy idejéből. Rendkívül érdekes és nagybecsű könyv birtokába jutott Somló Sándor ur, színházunk volt jeles tagja, a ki buzgó könyvgyűjtő. A könyv, melyről szólunk, Rákóczy idejéből, 1700-ból való s maga Rákóczy által kiadva az akkori „hadi regulát” foglalja magában. A régi irás szerint, nagy gömbölyű nyomott betűkkel, könnyen olvasható és érthető stylusban, mintegy 140 oldal van tele a pontozatokba foglalt hadi regulákkal és és artikulussokkal, melyek nemcsak eredetiségük és régiségük miatt, de a kor hadi szokásait illetőleg is rendkívül tanulságosak és érdekesek. A könyvnek két bevezető czimlappja van. Az első lap szövege hűen visszaadva a következő: „Az magyar Országí Conföderalt Nemes Statuok és Rendekek részéről szabott Hadi regulák, Articulossok, Edictumok és törvények. Nagy-Szombatban Nyomatattott az Acaademiai betűkkel 1707. szentében.” A második lap a fejedelem teljes czimét viseli nagy gömbölyű betűkkel: „Mi fejedelen Felső-Vadászi Rákóczy Ferencz Isten kegyelméből Erdélyországnak Az Magyarországi Conföderalt Statuoknak és Rendekeknek is választott vezérlő Fejedelme. Azon Magyarországy részeinek Ura, Székelyek és Saáros-Vármegye Fő-ispánnya, Munkátsi és Makoviczai Hercege és Saáros Patatnak, Tokajnak, Regéztnek, Ecsednek, Somlyónak, Ledniczének, Szerencsnek, Onódnak stb. Örökös ura.”

Színház.
A „füttty.”
Rendkívül nagy sikert aratott szombateste szinpadunkon „A fülemile” költemény melyet Arany János irt, s melyet az előadás kezdete előtt Ditróiné asszony művésziileg szavalt. És ezzel az est sikere befejezést nyert, s a mi aztán következett az csak a szavalt által szerzett kellemes benyomások elrontására szolgált.

A „füttty.” verses népszimnű a legszébb kifejezéssel élve Debreczenben megbukott, úgy hogy másodszeri előadása csak a színházi pénztár megrövidítésére volna jó. A mi kevés mulattató van az első felvonás Péter és Pál jeleneteiben, és a harmadik felvonás bírósági jelenetében az nem a szerző és a darab érdeme, azt Arany János találta ki.

A közönség rettentően unta magát, s a gyenge versetekben sem sok gyönyörködtetőt lelt. Nem történik abban az egész darabban semmi, s Nyirőnek ahoz a semmihez nem volt elég három felvonás, hanem négybe osztotta be; hihetőleg csak azért, hogy így kevesebb semmi jusson egy egy felvonásra. Azonban ez sem sikerült neki.

Az előadók jobb ügyhöz méltó buzgalmat fejtettek ki.

Debreczeni farsang.

A tisztí kränzchen, mely pénteken este oly fényes sikert aratott, még ma is beszéd tárgyát képezi a társaságokban, különösen hölgyek társaságában. Egy ilyen társaság szeretetreméltó tagja tisztelte meg lapunkat egy a kränzchenről szóló szellemes tárczával, mely már azért is érdekes, mert szakszerűen „harczteri tudósítás” alakjában van írva. A szellemes hölgy, kiből örömmel tiszteli a szerkesztőség személyzete legkedvesebb külmunkatársnőjét „Rea” álnév alá rejtőzött s így nincs szabadságunkban igazi nevet is felfedezni, annyit azonban elárulhatunk, hogy a tisztí kränzchenben résztvevők közt szombaton felsorolt névsorban az ő neve is előfordul.

Az iparos ifjak bálja, a mint előre látható volt rendkívül szépen sikerült szombaton este a „Bika” dísztermében, mely sziníg mely sziníg megtelt a debr. iparos világ színe javával. A mulatság a Magyar

festvérek zenéje mellett viradatig tartott, s ismét arról győződtetett meg, hogy e bál a debreczeni farsangi mulatságok egyik leglátogatottabbja lesz mindig.

A helybeli állam tisztviselők által f. hó 8-án rendezendő tánczestélyen nem lesz beléptidij mint ezt a „Debreczen-nagyváradí Ertesítő” hirdeti; hanem minden meghívott vendég beléptidij nélkül jelenhetik meg. A rendezőség.

Álarezosbál. A napokban már olvasható lesz az óriási falragaszokon, hogy minden bohóság fog a közönségnek szórakozást nyújtani a „Bika” nagytermében vasárnap tartandó alárezos bálban. A rendes nyerepménytárgyak a legszebbnek, legszellemeseknek és legutabbnak most is ki lesznek tűzve, mint eddig, de ezenkívül olyan és annyi bohóság lesz ott, hogy nem bánja meg a ki rászánja a forintját és elmegy az alárezos bált megnézni.

Czigánybál. Az Oláh Vázi zenekarának bálja farsang utolsó vasárnapján f. hó 24-én lesz a Koronában.

Tűzoltóbál. Ilyen is lesz az idén, még pedig nem is a farsangon, hanem a bójtben. Valószínűleg úgy gondolkoznak a derék fiúk, hogy míg más egyesületek és társulatok a farsangon mulatnak, addig nekik örködműk kell s csak majd ha azok kimutatják magukat, akkor fogják megmutatni hogy nem csak tüzet oltani, hanem tüzzel mulatni is tudnak. Részünkről teljes sikert jósolunk nekik, mert lehetetlennek tartjuk, hogy az a közönség, melynek vagyona oltalmazását, olykor életük kockáztatásával is eszközlik, cserbe hagyja őket akkor, mikor arról van szó, hogy pár krajczárral járuljon egy kűlönben is jótékony czélú tűzoltó bál sikere biztosításához. E mulatságról különben közelebb bővebben is megemlékezünk.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest febr. 4. A képviselőház mai ülésén a főrendiház üzenetének tárgyalása folytatott. Mezei Ernő élesen kikél az anisemitizmus ellen, Dárday a miniszterelnök határozati javaslatát elfogadja.

Páris febr. 4. Rouher Napoleu idejében miniszterelnök tegnap délelőtt meghalt; csütörtökön temetik.

Szeged febr. 4. Kállay Albert főispán beigtatása tegnap ünnepélyesen végbement.

Bécs febr. 4. Gallmeyer Jossfin a híres posse énekesnő, a bécsiek egykori Blahánéja meghalt.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Nyilt-tér.

Reiss Malvin
és
Fuchs György
Budapesten
jegyesek.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égyrészes
SAVANYU-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gége-ajoknál, gyomor- és hólyaghurtnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Gussmann Róbert

vendéglőjében
kiszuj-utczán,
naponta jó ételeket és mindenféle friss italokat kaphatni a legjutányosabb áron.
Kosztot bérletben (Abonnement) is kaphatni.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntödéje.

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet.

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

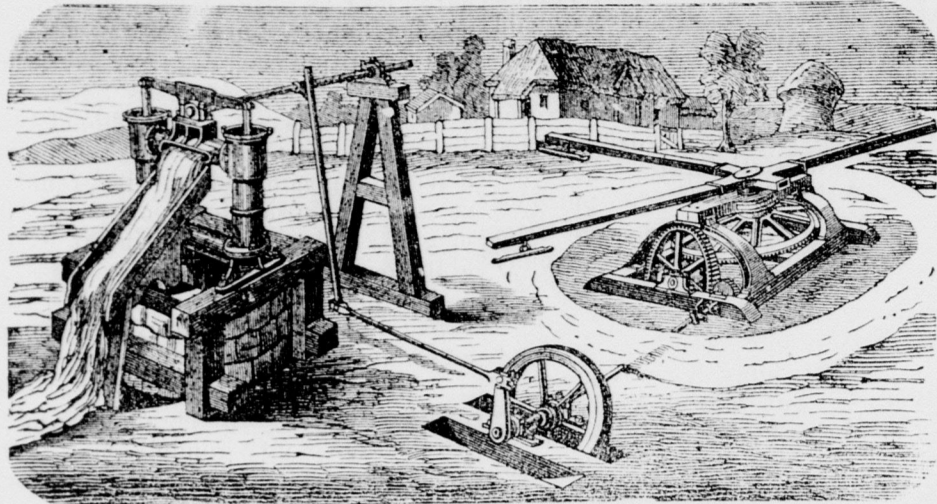
KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Statistika!

Azon betegségek melyeknél a malátakészítmények, Hoff János-féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, légső csusz, tüdőszorítás, alvásti bántalmak, elerőtlenedés, ideg, láz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb készítmények, maláta-kivonat egészségi sör, maláta-csokoládé, koncentrált maláta-kivonat, maláta-melliczkorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

SZENVEDŐKNEK becses figyelmébe.

Ezen kik már veszte voltak, ezen gyógyhatásos szernek köszönhetik életüket s örövendek annak.

Nyilvános köszönőirat.

Egyáltalában a hirdetésekben igen kevés bizalommal lévén, nagyon csekély reménnyel kezdtem el az ön malátakészítményeinek a használatát. De képzelje el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János-féle koncentrált malátakivonatának használata után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges a milyen ez előtt még sohasem volt, a köhögés mely folyton gyötört el mult s már hála istennek egészséges vagyok! Hála köszönötem érte!

Babocsa, febr. 22.

STEINER DÁVID.

HOFF János legtöbb fejedelmek udv. szállítója es. kir. tan. arany koronás érdemkereszt, porosz és német rendek lovagjának, Bécs. Graben Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönőirat.

Tek. ur! Ön kitűnő maláta-kivonati-egészségi söre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használom, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 ft 60 kr. további 28 palaezk maláta kivonati sörért.

Szeben, április 1882.

TANGL VILMA.

Magas elismerések a Hoff János-féle maláta-kivonatnak, császárok, királyok és hercegek által.

L. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata.“ Ferencz József osztrák császár „örömmel tüntetem önt ki.“ A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.“ A meklenburg-sverini nagyherceg, „elismerésemet.“

Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kitűnő erősítő szernek bizonyult.

Witige őrnagy, a porosz kóroda képviselője.

Árak: Malátakivonat egészségi sör 1 palaezk 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Maláta-csokoládé I. zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek tápmaláta-liszt 1 frt. Egy maláta fürdő 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó maláta mellezokorkák két papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos és Geréby Fülöp uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Jaaky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab, N. Bányai: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Sámuelné. H. Bőszörmény: Deugyel László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerházában.

A DEBRECZENI

„Társasági lakarék és hírelintézet“

t. cz. részvényesei a f. évi február hó 24-ik napján d. e. 10 órakor a városháza nagytermében megtartandó

X-ik rendes közgyűlésre

azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a szavazatjog gyakorlatára csak oly részvényesek jogosítvák, kik a közgyűlés előtt legalább három nappal a részvény könyvbe bevannak vezetve.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóságának a letolyt üléstevéről jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg beterjesztése s a felmentvény megadása.
4. A nyereség mikénti felosztása.

Az igazgatóság.

LOBMAYER JÁNOS FERENCZ

ménés-magyarádi

pincze bormérése

van:

B U D A P E S T E N

IV. sebestyén-tér 7-ik szám alatt.

Bejárat az udvarban.

Ajánlom dusan berendezett raktáramat:

kitűnő minőségű theák,
legfinomabb

jamaikai-, ananász-, cuba és brasíliai

r u m o k

többféle theasütemények,

francia és magyar pezsgők,

valamint magyar esemege borokból

CSANAK JÓZSEF.

A LEGJOBB

SZIVARKA-PAPÍR

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Utánzások elől intetik!!

E szivarkapapír csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyegzőt magán hordja és minden karton az alább látható védjeggyel és aláírással van ellátva.

Cawley & Henry, Propriétaires, FABRICANTEN, PARIS
Soleils Fabricants brevétés des Marques:
PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL
Couleur Mals Blanc ou Mals
Qualité supérieure 497 Armes de chaque Paq.

Kivonat a budapesti Rókus kórház statisztikájából.

K. Mihály felvétetett október 3-án. A kéztő és lábizületben heves fájdalmakat érez; ezen említett helyek duzzadtak, beteg lázas. A kórházban 3 hónapon át mindent megkísértettünk gyógyítására, de eredménytelenül, míg végre a

Reparatorrali

bedörzsölés után a beteg miutegy ujja szilottuak crete magát, s januar 5-en teljesen gyógyulva kibocsajtott

Dr. Morvay

A „REPARATOR“ kapható gyógyszerárakban, kis üveg 50 kr. nagy üveg 1 frt. Magyar-rszági főraktár: Budapest, Kalvini-tér a „Magyar Korona“ gyógyszerházban. — Debreczenben kapható minden gyógyszerházban.

Szerkesztőség

Fiscz. SIMONFFY
hézával

HIRDET

előfizetési pénzek és a
valamint a lap sz
minden közlemény

Bérmertelen levelek
fogadt

XI. évfolyam

Miért leg

(T.) Van-e
toskodó ember
eszü jőzan eml
séget össze ha
tott párt vezér
tót fogni, hogy
minél többet b
csűrös csavarás
munkát, de has
azt hitte, hogy
lamire lehet m
csalódott. Es l
szer olyan nag
milyen, és ha
ember volna is
ország elfogula
Tisza Kálmán
amit Szilágyi l
hetséges szóno
azért, hogy az
nem igazat ped
nig a mit Tisz
ság, tehát sok
Es a ki azt hi
esze tartja fe
hogy nincs o
tet kilencz hos
zethetne; és h
lett is régen n
nem a törvény
igazságot tart
Ezert nem árt
személyének a
és ez képezi
hatalmát. Ó ne
sem páthossal
csak is ig
erő minden so
mindent legjobb
szerint cseleks
neki a védeke
kor egy ártatl
nak a törvény
egy rövid kiha
mentik. Hát e
Az ész is, ige
a helytelen es
jén boszulja m
birja fogni, ho
kedet. Es men
szerint cseleks
rajta van a k
a közönség bá
ész! Az ellen
nagy faktikus
szeretettel, be
gal párosulva
látja benne,
lom és ragasz
Mert hát
esetét, mivel e
voltak; és a
lan támadás
megint csak
valamint hogy
dolni, hogy a
érdekükért va
szemükkel né
érez: hanem n
madott mellett
tatlanabbul bá
annál jobban m
mélatlan tár
Tisza hívei pe
mondóni, vegy
mint volt:
A főrende
mány javaslat
dig a főrende
ket még a régi